

Miljødirektoratet

29. september 2023

Høring – Forbud mot bly i fiskeredskap

Pelagisk Forening viser til Miljødirektoratets nettsider og høring om forslag til forbud mot omsetning og bruk av bly til utendørs skyting og fiske.

Miljødirektoratet

ber om opplysninger om eventuelle forhold som er vesentlig annerledes i Norge utover det som allerede er belyst i konsekvensutredningen fra EU.

Mer konkret bes det om

innspill om eventuelle viktige norske interesser knyttet til dette forslaget, og om særlige problemstillinger av rettslig eller faglig karakter.

Og

om restriksjonen har konsekvenser for kommersielt fiske, fritidsfiske eller akvakultur.

Pelagisk Forening erkjenner miljøeffekten av bly.

Vi har kun hatt mulighet til en kort gjennomgang av den omfattende konsekvensutredningen fra EU. Men, selv ut fra det er det tydelig at de ikke har tatt innover seg yrkesfisket slik det ser ut i Norge (og til dels også Island og Færøyene).

Det kommersielle fisket i Norge er betraktelig større i Norge enn i enkeltland i EU: både i antall fartøy og fangstverdi. Norge har en variert flåte med både liten, mellom og stor, og et svært variert eierskap av fiskere. Næringen sysselsetter direkte og indirekte en stor andel av kystbefolkningen. Dette er en politisk målsetning i Norge og er hjemlet gjennom havressursloven, deltakerloven og fiskesalgslagsloven.

I motsetning er fiskeflåten i landene i EU i mye større grad store enkeltsselskap.

Slik vi ser konsekvensutredningen er det stort fokus der på fritidsfiske, og bortimot ikke noe på det kommersielle fisket slik vi har det i Norge. Fiskeridirektoratet har laget en svært informativ [video](#) av redskapene som brukes i yrkesfisket i Norge. Vi

oppfordrer sterkt til å se den. Vi kommer særlig til å nevne ringnot og garn i dette brevet. Det finner dere 9:23 og 1:06 inn i videoen.

Det kommersielle fisket i Norge kan best sammenlignes med Færøyene og Island, og lite med landene i EU.

Ringnot

I Norge har vi fartøy som fisker med ringnot, også kjent som snurpenot. Dette redskapet brukes av både små, mellomstore og store fartøy til fiske av pelagiske arter som blant annet sild, makrell, lodde og sei. I dette redskapet brukes blylodd og/eller blyline. Ut fra et begrenset søk hos [Fiskeridirektoratet](#) er det hvertfall 400 fartøy, i størrelsesorden fra 7 m til opp mot 90 m, som har tillatelse til å fiske med ringnot.

Fartøyene har som oftest ikke bare en not, men har flere nøter, alt ettersom hvilken art de fisker, og tidspunkt på året, dyp, osv. Dersom bly blir forbudt i ringnot vil dette medføre at samtlige rederi må bytte ut, eller gjøre omfattende endringer på eksisterende nøter. En ringnot i havfiskeflåten koster i størrelsesorden 7-10 millioner NOK. Det er for eksempel ca. 70 ringnotfartøy. Om vi tenker at hver har tre nøter, og hele noten må byttes, gir det denne kostnaden (kun for den flåten, det er betraktelig flere fartøy som bruker ringnot):

$$7 \text{ millioner NOK} \cdot 3 \text{ nøter} \cdot 70 \text{ fartøy} = 14,7 \text{ milliarder NOK}$$

Dersom alle må bytte ut sine nøter, eller deler av nøtene, kommer det til å være svært kostbart og er ikke særlig miljøvennlig. På grunn av kostnaden er kjøp av ny not en investering, og ikke noe man gjør dagligdags.

Det er også viktig å huske på at nøter sjelden blir tapt (noe EU har stort fokus på når det gjelder fritidsfiske). Nøter kan bli ødelagt ved bruk, men hele nøter går svært sjelden tapt.

Det er per i dag ikke et alternativ til bly som er like bra. Man bruker bly fordi det har høy tetthet (lite plass, med mye vekt) som medfører at ringnoten faller fortere i sjøen (målet er å fange en stim med fisk. Da må noten ramle fort for at ikke fisken skal svømme utav noten under ifra) enn med alternative lodd/liner. Alternativene tar større plass og vil være vanskeligere å håndtere. Fordi loddene vil ta større plass kan det også medføre at nøtene lettere setter seg fast.

Garn

Det blir også brukt blylodd og/eller blyline i fisket etter garn. Det er både store og små fartøy som fisker med garn. Garn er mye brukt i den mindre flåten i åpne fiskeri etter blant annet torsk. Antallet fartøy som kan fiske med garn er betraktelig større enn det antallet som kan fiske med ringnot, og vi har derfor ikke begitt oss ut på å finne det antallet. Det er så vidt vi vet ca. 5500 fartøy registrert i dag. En stor del av disse vil kunne fiske med garn.

De samme argumentene for å bruke bly i ringnot er lik for å bruke det i garn: det tar liten plass og fungerer etter hensikten.

Andre redskap

Det er også andre redskap som benytter blylodd og /eller line. Men dette er av mindre betydning enn de to vi har nevnt.

Effekter av et forbud

Vi mener at det ovenfor viser at det er andre forhold i Norge utover det som er belyst i konsekvensutredningen fra EU. Et forbud vil ha store økonomiske konsekvenser for rederiene som må bytte ut hele eller deler av redskapene sine. Siden det per i dag finnes ingen, eller kun svært dårlige erstatninger, vil konsekvensene bli store for det kommersielle fiske i Norge.

Et eventuelt forbud mot bruk/salg av bly i fiskeredskaper må dersom det blir innført ha en lang innføringstid så aktørene får tid til å omstille seg og det kan skje et naturlig bytte av redskap når det faktisk trengs.

Vedlagt ligger også en rapport/høringssvar fra Mørenot. Der skriver de mye om oppbyggingen av en ringnot, hvordan den fungerer, bruken av bly og hvordan man jobber med resirkulering og alternativer. Vi viser i sin helhet til det.

Det forutsettes at et forbud ikke får tilbakevirkende kraft og at eksisterende bruk kan benyttes til det kasseres. Vi forutsetter også at Miljødirektoratet har god dialog med Fiskeridirektoratet om dette.

Med hilsen

Pelagisk Forening - Pelagisk Servicekontor AS

Mariann Frantsen
daglig leder

Mia Høgi
seniorrådgiver